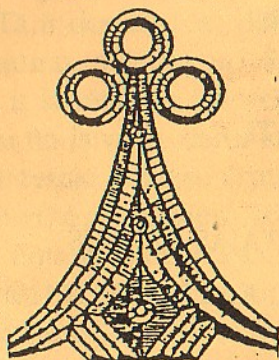

3x3

$$3 \times 3 = 100$$

*Pārdomas, pārskati un statistika
par pirmajām simts 3x3*

SATURĀ

RUNĀJ' SAVU VALODIŅU	3
3x3=100!!!	6
3x3 DARBĪBAS PĀRSKATI	
ANGLIJĀ	10
AMERIKAS SAVIENOTAJĀS VALSTĪS	
AUSTRUMKRASTĀ, KATSKILOS	12
<i>GAREZERĀ</i>	18
RIETUMKRASTĀ	22
AUSTRĀLIJĀ	24
LATVIEŠU TAUTAS AUGSTSKOLĀ <i>ABRENĒ</i> , FRANCIJĀ	29
LATVIJĀ	32
ZVIEDRIJĀ	38

RUNĀJ' SAVU VALODIŅU

Trīsreiztrīs (3x3) ir nometne visu paaudžu latviešiem, un tās mērķi ir latvisko zināšanu paplašināšana, latviskās kopības sajūtas veicināšana, latvisko ģimeņu stiprināšana un draudzības sekmēšana latviešu starpā. Tā ir domāta latviskai dzīvei latviskā vidē, lai palīdzētu latvietim iepazīt pašam sevi, savu ģimeni, jaunus un vecus draugus pavisam neikdienišķos apstākļos. Tā ir domāta, lai visu paaudžu latvieši kopā baudītu latvisko pārdzīvojumu, mācītos no dažādu nozaļu lietpratējiem un cits no cita, kādi ir latvieši un latvietība mūsu dienās, un lai vienu nedēļu gadā dzīvotu tīri latviski, darot to, kas sirdij dod prieku.

3x3 ir nākamais solis ārzemju latviešu ārpuskolas izglītībā, sekojot Divreizdivi, kas ir nometne jauniešiem 18–30 gadu vecumā. Tāpat kā 2x2, 3x3 ārzemēs notiek intensīvā latviskā vidē, kur pēc iespējas pilnīgi izslēgta apkārtējās sabiedrības ietekme, un kur ļoti svarīga ir visu nometnes dalībnieku kopdarbība un mijiedarbība.

3x3 dalībnieku vecums ir neierobežots un aptver latviešus no pāris nedēļu līdz pāri par 85 gadu vecumam, kuŗi piedalās gan individuāli, gan divu un triju paaudžu ģimeņu vienībās. 3x3 nosaukums arī atgādina, ka šis pasākums iesaista vinotas trijotnes: trīs paaudzes un trīs ģimenes sastāvdaļas – mātes, tēvus un bērnus.

3x3 simbols ir Dieva zīme; dziesma ārzemēs – *Ko dziedāšu, ko runāšu, Svešu zemi staigādama? Dziedāš' pati savu dziesmu, Runāš' savu valodiņu.*

3x3 ideja radās, šādu iemeslu pamudināta:

- 1) latviskajā izglītības sistēmā trūka rēgulāri plānota un organizēta institūta pieaugušajiem, vispusīgu, viņu interesēm un prasībām atbilstošu latvisko zināšanu iegūšanai un dzīvei latviskā vidē, kādu jaunākām vecuma grupām dod 2x2, jaunatnes kursi, vasaras nometnes un vasaras vidusskolas;
- 2) ir skaidrs, ka mūsu izglītības sistēma var tikai papildināt bērnu latviskās zināšanas un dot tiem izdevību būt kopā ar citiem latviešu bērniem, bet galvenajai valodas mācīšanai un latviskajai audzināšanai ir jānotiek ģimenēs, tāpēc ir nepieciešams palīdzēt vecākiem,

kuŗi paŗi nav vairāk izglitojuŗies latvieŗu skolās, kā to tagad spēj viŗu bērni, kuŗu ģimenēs varbūt latviskajai audzināŗanai un moti-vācijai saglabāt savu valodu un latvietību veltīja maz vērības un kuŗu latviskā identitāte ir tikpat vāra un neskaidra kā viŗu bērniem, – ir nepiecieŗams viŗus atbalstīt un dot tiem iespēju būt kopā;

3) latvieŗu kultūras un sabiedriskie sarīkojumi reti ir plānoti tā, ka dod iespēju visām paaudzēm kopā aktīvi piedalīties emocionāli un intelektuāli nozīmīgās latviskās norisēs.

3x3 pirmsākumi bija daiļamatniecībasursos *Garezerā*, ASV, kas notika 1978. un 1979. gadā Amerikas Latvieŗu apvienības Kultūras biroja izkārtojumā. Sekoja Latviskās kulras nedēļa *Garezerā* 1980. gadā, kuŗā bez daiļamatnieciskām ievirzēm bija arī latvieŗu ģimeŗu seminārs un Pusreizpus programma dalībnieku bērniem.

Pirmā 3x3 nometne notika *Garezerā* 1981. gadā. Rikotāju cerība, ka tā darbosies kā eksperimentāla nometne, modelis latvieŗiem visā pasaulē latviskās izglītības apgūŗanai, papildījās. 1982. gadā sāka darboties 3x3 nometne ASV Rietumu krastā, 1983. gadā – Katskiļos, ASV Austrumu krastā, tāpat arī Austrālijā un Almēlijā, Anglijā. 3x3 Zviedrijā sāka darboties 1985. gadā; *Straumēnos*, Anglijā (daļēji angļu valodā jaukto laulību ģimenēm) – 1987. gadā, bet *Abrenē*, Francijā – 1988. gadā. Tagad vairs nedarbojas nometnes ASV Rietumkrastā, Zviedrijā un Francijā, bet, sākot ar 1990. gadu, ir organizētas nometnes Latvijā – sākumā pa vienai, bet kopš 1993. gada – pa divām ik vasaru.

3x3 nometņu programmās ietilpst vēsture, sabiedriskie jautājumi un politika, reliģija, māksla – literātūra, mūzika un drāma, kā arī latvieŗu valoda, latviskā audzināŗana skolā un ģimenē, latviskā identitāte, alkoholisma, ģimenes un sabiedriskās problēmas, tradīcijas – svētki, latviskā virtuve un latviskā māja, tāpat folklorā, rotkalŗana, auŗana un rokdarbi (prievītes, baltie darbi, cimdu adīŗana), keramika, kokgrieŗana, ādas apdare, nodarbības koklēŗanā, korī, teātrī, tautasdejās u.c.

Bez atseviŗko intereŗu grupu pasākumiem, semināriem, praktisko projektu grupu un darbnīcu darba notiek kopīgi referāti un kopīgas vakara programmas (dziedāŗana, tautasdejas un rotaļas, arī pasaku klausīŗanās un mīklu minēŗana, uguns-kuri, dzejas vakari, grupu diskusijas).

Lai gan katrai nometnei ir sava seja, savas īpatnības, visām nometnēm ir vairāk kopīgā nekā atšķirīgā. Nometņu programmas un lektori atbilst dalībnieku interesēm un prasībām, atmosfāra ir neformāla, ievērojama daļa no nometnes programmas vienmēr ir diskusijas, mijiedarbība, uzskatu dažādības, izzināšana, mācīšanās citam no cita un citam par citu, kopēja dzīvošana un darbošanās gan nopietnos, gan jautros brīžos. Dalībniekiem ir ieguvums gan prātam, gan sirdij. Pasākumu vadītāji un lektori ir latviešu kultūras, politiskie un sabiedriskie darbinieki un profesionāļi ar izglītību un pieredzi attiecīgajos priekšmetos, kuņģi, tāpat kā nometņu vadītāji un organizētāji, strādā bez finansiālas atlīdzības. Atlīdzību viņi saņem kā gandarījumu par padarīto.

Latvijas nometnēs pie četriem sākotnējiem mērķiem nācis klāt piektais: latviskās kultūrvides attīstīšana. Latvijā 3x3 dziesma ir *Mazs bij tēva novadinis*. Kopš Latvijas neatkarības atgūšanas viens no galvenajiem mērķiem – latviskās kopības sajūtas veicināšana – ir ieguvis plašāku nozīmi, jo bieži nometnēs, it sevišķi Latvijā, piedalās latvieši no visas pasaules (ieskaitot Krieviju). Ārzemju nometnēs bieži iesaista lektoros no Latvijas un Latvijas nometnēs – ārzemju lektoros. Latvijā 3x3 nometnēm pagaidām vēl ir milzīga populāritāte salīdzinājumā ar situāciju ārzemēs, kur latviešu līdzdalība latviskajos pasākumos pamazām apstājas, vecajai paaudzei aizejot mūžībā un nākamajām pakāpeniski aizvien vairāk asimilējoties. Latvijas speciālistu iesaistīšanu ārzemju nometnēm ļoti ierobežo finansiālie apstākļi, jo nometnēm nav naudas, lai ielūgtu tik daudz vieslektoru, kā vēlētos.

3x3 kustību globāli rosina, atbalsta un koordinē Pasaules Brīvo latviešu apvienības Izglītības padome, bet atsevišķās valstīs nometnes rīko latviešu centrālo organizāciju izglītības vai ārpusskolas izglītības nodaļas vai īpaši dibinātas 3x3 padomes (Latvijā un Austrālijā).

3x3 nometnes ārzemju latviešiem lielā mērā palīdzējušas saglabāt savu latvietību. Varētu piebilst, ka Latvijā šīs nometnes ir cieņā tāpēc, ka tās palīdz latvietību apzināties, cienīt un mīlēt.

Līga Ruperte
publicēts 1997. gada *Dabas un vēstures kalendārā*

3x3=100!!!

Lai paaudzes mācītos viena no otras, kāda ir latvietība un latvieši mūsu dienās, ir viens no iemesliem, kādēļ latvieši visā pasaulē gadu pēc gada pulcējas 3x3 nometnēs.

Šī ideja, Dr Līgas Rupertes vadībā, PBLA Izglītības padomes darbības ietvaros izauga no trimdas latviešu ģimeņu nepieciešamības atrast tīri latvisku vidi, kur vismaz reizi gadā varētu, citējot Dr Rupertu, „dzīvot tīri latviski, darot to, kas sirdij dod prieku”.

Nostaigāts ir garš ceļš kopš 1981. gada, kad *Garezerā* pirmo reizi pulcējās 16 dalībnieku, lieli un mazi, veci un jauni.

Jau 16 gadu 3x3 nometnes notiek dažādās valstīs un kontinentos, un šī kustība garā un idejā vieno Amerikas, Anglijas, Austrālijas, Zviedrijas, Francijas un Latvijas latviešus. Nevaru iedomāties nevienu latiskās kultūras pasākumu, kas kā visgaišākās uguns dzirkstele tik spilgti būtu iededzies tik daudzu latviešu dvēselēs.

1997. gada vasarā *Garezerā* notiks 3x3 SIMTĀ nometne, kas gadu tecējumā latvisko pašapziņu, savstarpējo cieņu un mīlestību būs stiprinājusi ap 12,000 latviešiem. Tas pierāda šīs kustības unikālo stiprumu un pievilcību.

Protams, šādas interešu grupu kopnodarbības pazīstamas daudz kur pasaulē – sākot ar bērnu un jauniešu nometnēm, un vecāku ļaužu interešu grupām, kā arī ar aktīvām politiķu, ekonomistu, draudžu un citu saiešanām, pārdomu un ideju rašanai.

Mūsu 3x3 atšķiras no visām pārējām ar to, ka jebkuŗā nometnē jebkuŗas paaudzes dalībnieks var atrast savu īsto vietu, nevienam nav jājūtas izstumtam, nesaprastam, nepieņemtam. Visi ir vienoti latviskā pārdzīvojuma izpausmē, ja arī dažādās tiešo interešu jomās.

Anglijā pat ir izveidojusies latviska 3x3 nometne ļaudīm, kas izvēlējušies ienākt mūsu kultūras apjomā: ieprecēti, piedzimuši t.s. jaukto laulību ģimenēs. Tur viņi jūtas pieņemti un saprasti savu draugu un ģimeņu vidū, saprasti arī tad, ja latviešu valodas zināšanas ir samērā trūcīgas. Viņi ir ieinteresēti iepazīties ar tās tautas kultūru, kuŗas piederīgos viņi iemilējuši, tā pamazām kļūstot par mūsu tautas nozīmīgiem locekļiem.

Katrā 3x3 nometnē ieplānots plašs interešu ieviržu klāsts.

Tu vari bagātināt savas intelektuālās intereses nopietnu latviešu zinātnieku, literātu vai politiķu vadībā. Ik gadu nometņu dalībniekiem ir iespēja iepazīt un uz klausīt ievērojamus lektorus no visas pasaules. Cilvēku vārdi un idejas kļūst pazīstamas, un mums dota iespēja teikt „es viņu pazīstu”. Paplašinājies visu mūsu zināšanu apvārtnis, un daudziem, kuŗu latviskā izglītība pārtraukta kaŗa gados, vēsture, literātūra, folklorā un māksla kļuvisi saprotamāka, interesantāka un nozīmīgāka ikdienas dzīvē.

Tu vari izvēlēties darīt „roku darbus”: kalt sidraba Nameja gredzenu; darīt rotas savai mīļajai; grebt kausus, svečtuŗus; mīcīt mālus un veidot bļodas, vāzes; aust krāšņā latviskas prievītes; pat cept rupjmaizi – tādu, kādu cepa vecā māte – un tortews, kādas cep Latvijas saimnieces vēl šodien! Daudzi, kas nometnē mācījās pazīstamu meistaru uzraudzībā, paši kļuvisi par meistariem un ir pazīstami ne tikai latviešu sabiedrībā, bet arī citur pasaulē. Viņi savas zināšanas tagad dod tālāk – nākamajām jauno latviešu mākslinieku paaudzēm un iznes latviešu kultūru pasaulē.

Zēni un meitenes, kas kā 3x3 pusaudži „pa ausu galam” dzirdēja un ieklausījās vecāku koptajās latviskajās tradīcijās, dziesmās un deģās, bieži atgriežas nometnēs kā ieviržu vadītāji un paši palīdz audzināt visjaunākos ½x½ nometņotājus un draiskulīgos „mazlācīšus”. Mijiedarbība – no paaudzes uz paaudzi, no ģimenes uz ģimeni, no viena latvieša uz otru!

Darbi nometnē mijas ar atpūtu un priekiem.

Tu vari dziedāt, dejot, smiet, pat raudāt, jaunu vai jau pazīstamu draugu pulkā, tu vari gulēt vai nikt visu gaŗu nakti, bet rītā tu celsies stiprināts. Tu esi aprūpēts un apģādāts ar visām nepieciešamībām, tavi bērni ir priecīgi nodarbināti, un tu audz un kļuisti bagātāks ik dienas. Bet preti tev jādod tikai mīlestība un īsta, patiesa latviska draudzība.

Laba ir tā sēkla, ko sēj 3x3 pasaules latviešu sirdīs!

Astoņdesmitajos gados svešuma latviešiem 3x3 nometnes deva gaŗīgo veldzi, tās bija latviskās oazes.

Un tad atvērās ceļi uz Latviju! Atceros, ar kādu pārliecību un sajūs-

mu iniciatoru grupa Līgas vadībā sāka plānot pirmo nometni Latvijā – Madlienā! Un viņi bija gandarīti – 300 latviešu pulcējās pirmajā Latvijas Trīsreiztrīs padomes Izkārtotajā nometnē mūsu brīvajā zemē! Latvieši kopā no visas pasaules!

Ja nometnes svešumā bija kā saliņas svešā vidē, tad Latvijā tām ir vēl viena ļoti svarīga nozīme – tās bagātina visu apkārtējo kultūrvīdi.

Šovasar Viļaka un viss Balvu rajons burtiski atplauka 3x3 iespaidā. Desmitiem brīvprātīgu darba darītāju – jaunieši un sirmgalvi – bija vēltījuši neskaitāmas stundas, lai nometnē viss labi izdotos. Bija kopā mācījušies un kopā plānojuši, strādājuši un gādājuši. Bija izstādes un izrādes veidotas, dziesmas locītas, pirtis kurinātas, sieri sieti un alus brūvēts, samaksu neprasot! Dižie latgalieši bagātināja ne tikai 3x3 daļībniekus, bet arī savu sūro ikdienu, iegūstot jaunus draugus, stiprinot savu pašapziņu, apzinoties savu varēšanu.

Ļaužu sirsnība bija neapprakstāma – ne tikai nometnē, bet visa apkārtnē šķita gaiša kā zilo linu druva, saules apmirdzēta. Gribētos ticēt un novēlēt, lai šis gaišums pavada viņus arī pēc kopīgajiem svētkiem līdz nākamajai kopā sanāksšanai.

Un līdzīgā veidā varētu raksturot visus novadus Latvijā, kur kopš 1990. gada ir bijis iespējams sarīkot 3x3 nometnes.

Domāju, ka 3x3 lielo socioloģisko nozīmīgumu latviešu sabiedriskās dzīves kopšanā un uzturēšanā vēl nespējam pienācīgi novērtēt. Par to liecinās mūsu bērni un bērnu bērni.

Jāatzīmē, ka viena no visspēcīgākajām ievirzēm Latvijas 3x3 nometnēs ir ģimeņu seminārs, kur Dr Rupertes un Māras Tupeses vadībā brīvās pārrunās iztīrā ģimeņu un savstarpējo attiecību dinamiku. Pieņem, ka šāda veida pārrunas Latvijā notiek vienīgi 3x3.

No šiem semināriem ir izveidojies Ģimeņu atbalsta koordinācijas centrs Latvijā, kas palīdz ieinteresētai sabiedrībai atveseļoties pēc komūnisma periodā. Tā kā šī programma darbojas PBLA ietvaros, kas sedz visus programmas izdevumus un to vada Dr Ruperte, tad varam būt gandarīti, ka mēs, svešuma latvieši, varam palīdzēt mūsu tautai gūt jaunus spēkus, jaunu pašvērtību un ticību jaunam atplaukumam.

Ja pirms 16 gadiem īsti neapzinājāmies iemeslus lielajai interesei par 3x3 programmu, tad tagad, svinot SIMTO kopā sanāksšanu, re-

ANGLIJĀ

Pirmā 3x3 nometne Anglijā latviski runātājām ģimenēm notika 1983. gadā Latviešu mājā, Almelijā. Tur jau katru gadu kopš 1953. gada bija organizētas Bērnu vasaras nometnes. Gadiem ejot, angļu valoda bija kļuvusi par bērnu sarunu valodu, un sarucis latviski runātāju bērnu skaits. 1982. gada rudenī Skolu un izglītības darbinieku sanāksmē nolēma sekot Amerikas paraugam un sākt jauna veida vasaras nometni, iesaistot latviski runātājus pieaugušos, t.i., bērnu vecākus un vecvecākus.

Joprojām bija problēma ar jaukto laulību ģimenēm. 1987. gadā tās pirmo reizi noorganizēja pašas savu nometni DVF īpašumā *Straumēni*. Sarunu valoda bija angļu, pasniedza latviešu valodas stundas, un programmā liels uzsvars bija uz dziesmām, rotaļām un citām nodarbībām saistītām ar latviešu kultūru.

Īpatnības

Abas nometnes katru gadu notiek vienās un tajās pašās latviešu mājās. Sākotnēji nometnes ilga divas nedēļas, pēdējos gados 10 dienu. Dienas kārtība apmēram kā agrākajās Bērnu nometnēs, bet programma paplašināta, iekļaujot referātus un nodarbības pieaugušiem. Daļa vecāku un vecvecāku strādā par skolotājiem un nodarbību vadītājiem. Kopš 1989. gada abās nometnēs strādā skolotāji no Latvijas. Abās nometnēs piedalās bērni vecumā no 0 līdz 15 gadiem, pārējie piešķaitīti pie pieaugušiem, darbojas par audzinātājiem.

Nākotne

Paredzams, ka abas nometnes turpinās darboties kamēr jauno latviešu un jaukto laulību ģimenēs dzims bērni un būs vecāki, kas vēlas paturēt un stiprināt saites ar latviešu kultūru un Latviju. Diemžēl, Almelijas 3x3 nometnei nākamajā gadā jāmeklē jauna mājvieta, jo Latviešu nacionālā padome Lielbritānijā (LNPL) iedzīvotāju trūkuma dēļ spiesta māju pārdot.

Statistika

3x3 Almelijā

<i>Gads</i>	<i>Dalīb.</i>	<i>Pieaug.</i>	<i>Bērni</i>	<i>Vadītāji</i>
1983	70	31	39	L.Spikmane-Brauna, Dz.Purmale, J.Zaķis
1984	85	42	43	Gunta Krūmiņa
1985	84	43	41	J.Jēruma-Grīnberga
1986	99	56	43	Iona Uskale
1987	93	53	40	L.Spikmane-Brauna, G.Millere, G.Miervalde
1988	69	34	35	Dace Sondore
1989	100	50	50	Gunta Krūmiņa
1990	96	49	47	Gundega Miervalde
1991	105	66	39	Mudīte Turciņa
1992	Nometne nenotika dalībnieku trūkuma dēļ			
1993	75	38	37	J.Jēruma-Grīnberga
1994	71	34	37	Pēteris Bude
1995	78	41	37	Dzintra Viksne
1996	69	37	32	Gundega Millere, L.Spikmane-Brauna
1997	91	52	39	Laimons Grīnbergs

3x3 Straumēnos

<i>Gads</i>	<i>Dalīb.</i>	<i>Pieaug.</i>	<i>Bērni</i>	<i>Vadītāji</i>
1987	49	19	30	Jānis Zaķis
1988	101	47	54	Jānis Zaķis
1989	126	60	66	Jānis Zaķis
1990	92	48	52	Robis Laurs
1991	100	35	65	Robis Laurs
1992	67	23	44	Daina Moloja (Molloy)
1993	40	16	24	Daina Moloja
1994	60	20	40	Daina Moloja
1995	83	32	51	Ingrīda Daniela (Daniel)
1996	56	22	34	Ingrīda Daniela
1997	69	33	36	Ligita Krieva, Dace Fišera, Grietiņa Baļode, Anna Ekste

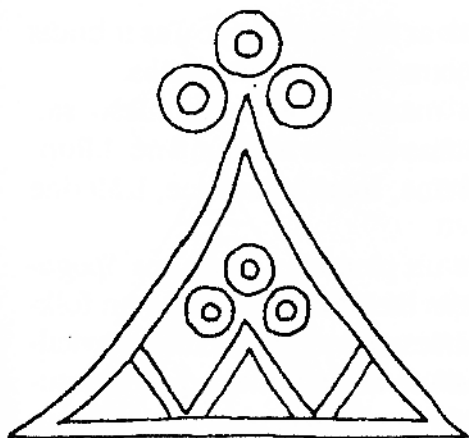
ASV AUSTRUMKRASTĀ, KATSKILOS

Nujorkas Ev. lut. draudzes īpašums Katskilu kalnos jau 15 gadu bijusi mājvieta 3x3 nometnei. 3x3 nometnes sākās 1982. gadā Līgas Rupertes ierosmē. Pirmā nometne notika *Garezērā*, bet šādas nometnes rīkošanu Katskilos ierosināja Māra Buka un Ingrīda Mieme. Ar Amerikas Latviešu apvienības un Ņujorkas draudzes atbalstu pirmā nometne Katskilos notika 1983. gadā. Nometņu vadība, ieviržu vadītāji, viesi lektori un meistari, kas māca rokdarbus, to dara bez atlīdzības. Tā ir mīlestība pret visu latvisko un latviešiem, kas tur kopā 3x3 saimi vienu nedēļu vasarā skaistajos Katskilos.

Šais 15 gadus nometnes vadībā darbojušās Māra Buka, Ingrīda Mieme, Maija Laiviņa, Aira Bunga, Nora Aivare un Taina Laiviņa. Neno-gurstoši palīgi bijuši Astrīda Silgaile, Auseklis Zaķis, Ilze Bērziņa, Māra Pavāre, Lidija Bālēna, Ingrīda Jansone un daudz, daudz citu.

Vismazākie bērni Katskilu nometnē saucas *Starīņi*. Tie spēlējas, veic dažādus darbiņus un iet pastaigās. Par ½x½ saucas bērni vecumā no 8 līdz 12 gadiem. Tie jau var piedalīties 3x3 nodarbībās, mācīties rotkalšanu, koka darbus, aust prievītes un sedziņas, un darināt stikla glezniņas, bet var arī sportot, peldēties vai iet gaŗākos sirojumos. 3x3 vakara nodarbības parasti visiem kopējas – ugunskurs, svēcīšu dievkalpojums, rotaļu vai dziesmu vakars. Notiek arī referāti, diskusijas, literāri priekšnesumi, un dažreiz pat koncerti vai teātra izrādes.

Katskilu 3x3 nometnes liels lepnums ir daiļamata meistari, kas visus šos gadus ieinteresējuši nometņotājus kalt rotas, aust jostas, prievītes un audumus, šūt baltos darbus, adīt cimdus un zeķes, veidot darbus kokā un stiklā. Viņi ir nevien skolotāji, sava amata meistari, bet arī raŗīgi daiļamatnieki. No daiļamatniekiem seviŗki jāpiemin rotkaļi Oļģerts Kutcers, Aleksandrs Pāriņŗ, koka darbu meistari H.Krasts un M.Lēnbergs, audējas un aditājas M.Strausa, Lidija Bālēna, E.Slaktere, A.Spalviņa un Krista Liepiņa, vitrāŗistes Zenta Ramane, I.Sermoliņa un Ingrīda Mieme, balto darbu speciāŗistes H.Bierne un Z.Lapiņa.

Lilija Tomase visus 15 gadus Katskilu nometnē iekārtojusi un pārzina nometnes ieviržu vadītāju un citu Austrumkrasta daiļamatnieku darbu skati un tirdziņu. Nometnes beigu dienā savus nometnes laikā pagatavotos darbus izstāda arī paši dalībnieki.

Katskilu 3x3 nometnē arvien skanējusi mūzika. Kokli spēlēt mācījis A.Jansons un A.Staško, nometnes kori vadījuši un par mūziku

referējuši A.Šturms, A.Jansons, D.Aperāne, M.Blumberga un citi. Jauki skan bērnu balsis, dziedot nodarbībās un ugunskuru vakaros.

Garam, sirdij un intelektam ir veltītas 3x3 ievirzes. Tās bijušas tik dažādas, un ieviržu vadītāji arvien tik labi pārzina savu tematu, sniedz sešas 2½ stundu gaŗas lekcijas, ka šādu sniegumu laikam nevar pārspēt nekādi citi latviskie pasākumi. Katru gadu bijusi politiskā ievirze, reliģiskā ievirze un literātūras ievirze. Tām pievienojas vai nu mākslas vai mūzikas ievirze, folkloras un latviskās dzīves ziņas ievirze. Pa reizi notikusi teātra, arhaioloģijas, datoru, fotografēšanas, žurnālistikas, latviešu valodas un tautastērpu ievirze. Ļoti populāra bijusi arī virtuves ievirze, kur varēja mācīties cept un vārīt, un arī edienus un galdus dekorēt.

Šo ieviržu vadītāju un lektoru sarkasts būtu milzīgi gaŗš, un jābaidās arī kādu izlaist. Tomēr jāpiemin dažu speciālistu devums: E.Šturmas lekcijas par latviešu mākslu; prāvesta A.Ozola un mācītāja L.Saļiņa reliģiskās ievirzes; N.Kūlas-Priedītes, L.Kalniņas, M.Meirānes-Šleseres literātūras ievirzes; A.Annus-Hāgenas mākslas ievirzes; D.Staško un prof. Vairas Freibergas folkloras ievirzes; neaizmirstama bija arī Helmijas Staltes piedališanās 1995. gada nometnē.

Politiskajās ievirzēs dalībnieki sekojuši Latvijas atmodas notikumiem. Neaizmirstama bija 1991. gada nometne, kad ar aizardētu elpu nometnes saime sekoja notikumiem Latvijā, un ar lektoru, tagad Sacīmas locekli Aleksandru Kiršteinu svinēja neatkarības pasludināšanu.

Dienas gaitas Katskilu nometnē sāk ar rīta meditāciju. Tas ir brīdis klusām pārdomām, Dieva vārda lasījums, lūgšana un korālis.

3x3 nometnē arvien kupla bijusi mazo bērnu un jauniešu saime. Miļas un sirsnīgas bērnu audzinātājas bijušas M. Baumanē, I. Rupnere, M. Viksniņa, M. Kaniņa, Ilze Bērziņa, Ingrīda Jansone, L. Medne un citas.

Vairākus gadus iznākusi 3x3 avīze un piemiņas izdevums *Spogulis*. Vakara programmās parasti uzstājas literatūras, politikas un folkloras ievirze, notiek jautri rotaļu un dziesmu vakari, sveču dievkalpojumi brīvdabas baznīcā, un ugunskurs ar dalībnieku priekšnesumiem. Sevišķi jāpiemin plašākie sarīkojumi: ansambļa *Melodija* un Longailendas koŗa koncerti, Bostonas *Piektvakara puduŗa* uzstāšanās ar Valdas Dreimanes dzejas programmu, Tautastērpu parāde, un Ņujorkas teātra grupas izrādes.

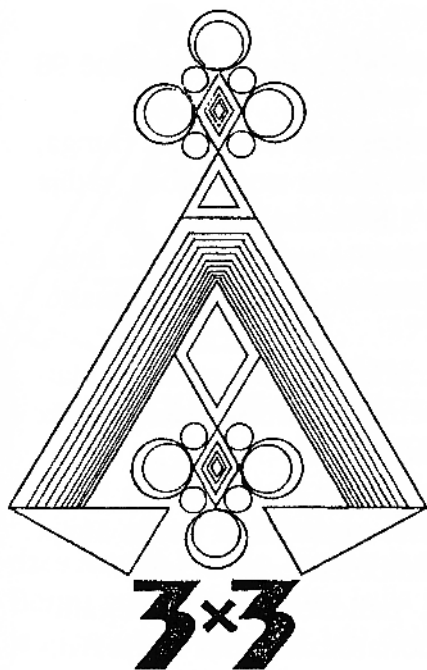
Tomēr nekas jau nepārspēj Katskilu saimnieču sniegtās trīs maltītes dienā, vēl naktszaidus pēc vakara nodarbībām, interesantās pusdienas pļavā un varenos mielastus nometnes atvadu vakaros.

Katskilu 3x3 ir vieta, kur, nedēļu pavadot latviešu pulkā, katrs var izvēlēties atjaunot vecas draudzības, iepazīt jaunus draugus, smelties no zinību avota, ko sniedz ieviržu vadītāji un lektori, vai izbaudīt dabas jaukumu nometnes pļavās, meŗos un pie ezeriņa. Nometnē skan dziesmas un rit valodas, klausz āmuri un stelles, veidojas rotas, audumi, prievītes un jostas, stikla gleznas un koka darbi. Miļa aicināti un gaidīti visi – vieninieki, ģimenes, mātes un tēvi ar bērniem, vectēvi un vecāsmātes.

Atskats 3x3 pagātnē

1997. gadā Katskilu 3x3 nometne notika jau 15. gadu. Daudz zināšanu, daudz draudzību, daudz prieka un uztraucošu brīŗu piedzīvoti. Laiks pamest skatu atpakaļ pirms sākam domāt par rītdienu. To varam darīt, ieskatoties iepriekšējo gadu nometnes lapiņās, nometnes albumos, vai pavaicājot tiem dalībniekiem, kas šeit bijuši katru no šiem 15 gadiem.

Lilija Tomase ir mūsu daiļamata izstādes iekārtotāja un tautas mākslas darbu zinātniece. Tas ir sevišķs talants, saskanīgi izlikt rotas, audumus, prievītes un jostas, koka un stikla darbus, gan meistarū

KATSKILOS
1988. gadā

darinātus, gan 3x3 laikā mācekļu darinātos. Tomasa kundze visus 15 gadus ir gandrīz pirmā, kas nometnē ierodas, un gandrīz pēdējā, kas to atstāj. Neskaitot nometnes vadītājas, viņa ir tā, kas atbild uz visvairāk jautājumiem. Viņa ir bijusi uzticīga Katskilu 3x3 nometnei, neklausot aicinājumus un vilinājumus aiziet uz citu pusi.

Krista Liepiņa ir nevien mūsu nometnes, bet arī draudzes vasaras nometnes svarīgākā daļa. Pa reizei kāds jautā, cik tad cepešu izcepti, cik kliņģeņu un karašu kukuļu mīcīti un cepti, cik katlu zupas un putras vienā vasarā izvārīti. Vai nu tos Krista Liepiņa skaita? Viņa tikai nenogurstoši skrien un dara to, kas jādara, tad, kad tas jādara. Viņai klausā ne tikai pašas bērni – Velta, Sarma, Imants un Laila, kas no mazotnes šeit vasaras pavadījuši un pie 3x3 darbiem rokas pielikuši, bet darba tikumā audzināti arī neskaitāmas meitenes un zēni, saimnieces meitas un puīši. Krista un Laila abas bijušas 3x3 nometnē visus 15 gadus!

Oļģerts Kutcers ir „Vecais Bleķis” un rotkalšanas ievirzes vadītājs jau no 1985. gada nometnes. Kaut pirmos gadus viņš visus mācekļus valdīja viens pats, esam priecīgi, ka viņš 1986. gadā šurp atvilka **Sašu Pāriņu**. Pa abiem viņi esot 3x3 ievirzes vadījuši vairāk nekā 30 gadu. Rotkalšanā vienmēr bijis tik daudz dalībnieku, ka nu jau vairākus gadus vajadzējis vēl trešā meistara, un tā godā tiek „Mazie bleķīši” un „Zaļie bleķīši”, kas rotas paši vairākus gadus kaluši un šo mākslu var ierādīt citiem.

14 gadu 3x3 nometnotāji bijuši Nikolajs un Vera Upenieki, Zenta Ramane, Staņislavs Duļevskis un Maija Grimza.

Vadība

1983. gadā vadītāja Ingrīda Mieme un Māra Buka. Nometnē 98 dalībnieki.

1984. gadā vadītāja Māra Buka, palīdzes Ilze Bula, Aira Bunga, Maija Laiviņa, M.Ziedīņa, Ingrīda Mieme. Bērnu nodarbības vadīja Maija Baumanē un I.Rupnere. Nometnē 129 dalībnieki.

1985. gadā vadītāja Māra Buka, palīdzes Aira Bunga, Ilze Bula, D.Staško, Gunta Cimbule. Bērnu nodarbības vadīja Maija Baumanē. Nometnē 136 dalībnieki.

1986. gadā vadītājas Māra Buka un Ingrīda Mieme, palīdzes Maira Kaniņa, Aira Bunga, Gunta Cimbule. Bērnu nodarbības vadīja Maija Baumanē un I.Rupnere. Nometnē 131 dalībnieks.

1987. gadā vadītāja Maija Laiviņa, palīgi Aira Bunga, Maira Kaniņa, Gunta Cimbule, Auseklis Zaķis. Bērnu nodarbības vadīja Maija Baumanē un I.Rupnere. Nometnē 160 dalībnieku.

1988. gadā vadītāja Maija Laiviņa, palīdzes Astrīda Silgaile, M.Strauchmanē, Ingrīda Mieme. Bērnu nodarbības vadīja Maija Baumanē, M.Viksnīņa un Māra Buka. Nometnē 177 dalībnieki.

1989. gadā vadītāja Maija Laiviņa, palīgi Astrīda Silgaile, Aira Bunga, Taina Laiviņa, Auseklis Zaķis. Bērnu nodarbības vadīja R.Laiviņš un R.Rāviņa. Nometnē 149 dalībnieki.

1990. gadā vadītāja Aira Bunga, palīgi Astrīda Silgaile, M.Strauchmanē, Māra Pavāre, A.Drukovska, Māra Buka; avīze – Maija Laiviņa. Bērnu nodarbības vadīja Māra Krūze un Anda Pirvica. Nometnē 169 dalībnieki.

1991. gadā vadītāja Māra Buka, palīdzes Astrīda Silgaile, Maija Medne; avīze – Vilnis Baumanis. Bērnu nodarbības vadīja Maija Baumanē. Nometnē 144 dalībnieki.

1992. gadā vadītāja Māra Buka, palīgi Aira Bunga, Astrīda Silgaile, L.Matisone, I.Zariņš; avīze – Ilze Cimnermanē; koris – Marta Blumberga. Bērnu nodarbības vadīja Maija Baumanē, Ilze Rupnere un Ilze Bērziņa. Nometnē 156 dalībnieki.

1993. gadā vadītāja Nora Aivara, palīdzes Aira Bunga, Astrīda Silgaile, J.Budkēvica; koris – Marta Blumberga. Bērnu nodarbības vadīja Maija Baumanē, Ilze Rupnere un Ilze Bērziņa. Nometnē 148 dalībnieki.

•KATSKILDS•

1995

1994. gadā vadītāja Nora Aivara, palīdzes Taina Laiviņa, Astrīda Silgaile. Bērnu nodarbības vadīja Ieva Gulbe, Marta Blumberga un Ilze Bērziņa. Nometnē 129 dalībnieki.

1995. gadā vadītāja Taina Laiviņa, palīdzē Astrīda Silgaile; avīze – R.Laiviņš. Bērnu nodarbības vadīja Laila Medne un Elga Hovela (Howell). Nometnē 139 dalībnieki.

1996. gadā vadītāja Taina Laiviņa, palīdzes Astrīda Silgaile, Maija Laiviņa, Ilze Bērziņa. Bērnu nodarbības vadīja Ingrida Jansone, Laila Medne un Elga Hovela (Howell). Nometnē 158 dalībnieki.

1997. gadā vadītāja Taina Laiviņa, palīdzes Astrīda Silgaile, Ingrida Jansone, Māra Buka; avīze – Maija Laiviņa. Bērnu nodarbības vadīja Laila Medne, Elga Hovela (Howell) un Silvija Mežgaile. Nometnē 149 dalībnieki.

Nakotne

Šogad tradicionālajā ugunskura vakarā Ingridas Jansones vadībā ieviržu dalībnieki asprātīgi rādīja savu interpretāciju par tematu „ $3 \times 3 = 15$ un 100 un ???”. Notika sava veida brīnums – šo vakaru nometnē kopā ar nometniekiem pavadīt bija sabraukušas visas sešas iepriekšējo Katskilu 3×3 nometņu vadītājas: Māra Buka, Ingrida Mieme, Maija Laiviņa, Aira Bunga, Nora Aivara un Taina Laiviņa. Brīnums un sava veida liecība, ka 3×3 Katskilos notiek jau 15 gadu, pasaulē jau 100 reižu, un atbilde uz neizteikto jautājumu – „???” nebūs nulle, viens vai divi.

3×3 Katskilos 15 gados piedalījušies 2172 dalībnieki, un ticam, ka nometne turpinās notikt, kamēr būs dalībnieki, kam interesē nometnes latviskais gars.

Maija Laiviņa

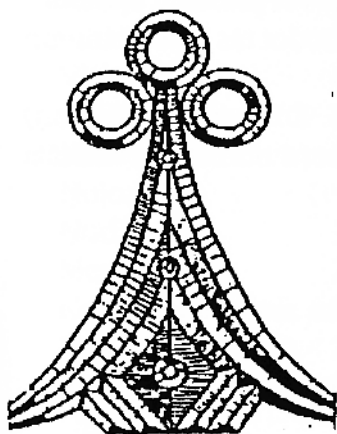
GAREZERĀ

Kopš 1981. gada vasaras, kad *Garezera* notika pirmā 3x3 nometne, septiņpadsmit vasaru no vietas ļaudis ir pulcējušies uz 3x3 nometni. Kaut arī nometnei ir bijuši pieci dažādi vadītāji un visvisādas ievirzes un programmas maiņas, dalībnieku skaits caurmērā nesamazinās. Liels nopelns nometnes pastāvēšanai un izturībai ir pašu dalībnieku līdzdalība programmu izveidošanā un izpildīšanā. Ikkatram dalībniekam ir iespēja veidot nometni un tās gaisotni. Ļoti pozitīva nozīme ir bijusi 3x3 vadlīnijai, kuŗa veicina dalībnieku vienlīdzību ar pasniedzējiem. Dalībnieki, uzturot draudzīgu atmosfairu un cenšoties lietot uzrunu „Tu”, ir radījuši 3x3 nometnes gaisotni, kuŗā dominē mijiedarbība, atklātība, un sadraudzība. Šādā sadraudzības garā varam vēl labāk izprast, kas mūs vieno kā latviešus un kā cilvēkus.

Garezera 3x3 īpatnības

- Ir bijusi iespēja satikt dalībniekus no visām pasaules malām. Dalībnieki ir braukuši no desmit zemēm ārpus Amerikas un no divdesmit sešiem Amerikas štatiem.
- Kā ieviržu vadītāji, tagad atgriečās jaunās paaudzes dalībnieki, kuŗi kā bērni un jaunieši apmeklējuši 3x3 nometni kopā ar vecākiem.
- Tiek uzsvērtā dalībnieku aktīva piedalīšanās nometnes darbos un programmās. Pēdējos sešus gadus ir bijusi iespēja izveidot nometnes „orķestri”, kuŗš spēlē danču mūziku kā nikšanas laikā tā arī atvadu vakarā.
- Bērnu nodarbības ir sadalītas vairākās vecuma grupās, tā veicinot nodarbības, kuŗas ir piemērotas zināmiem vecumiem. Pašlaik ir trīs grupas; 0–5 gv., 6–9 g.v, 10–12 g.v.
- Lai saglabātu daļu no latviskā mantojuma, notiek tautas balss dziedāšanas intrešu pudurs. Šai nodarbībai ir bijusi diezgan liela dalībnieku piekrišana.
- Bieži ir notikuši sveču dievkalpojumi un Dievtuŗu daudzīnājumi.
- Rotaļas ir palikušas svarīga daļa no vakara programmām. Tur piedalās kā visjaunākie tā visvecākie dalībnieki.

3x3

Garezerā

- Vakara nodarbības izstrādātas tādā veidā, ka pirmā daļa veicina visu paaudžu piedalīšanos, piemēram, rotaļas, dziedāšana, pasaku lasīšana, mīklu minēšana. Otrā daļa vairāk pievelk pieaugušos dalībniekus ar referātiem un dažāda veida diskusijām.
- Visvairāk apmeklētās ievirzes vēl arvien paliek politika, rotkalšana un folklorā. Literatūras un valodas ievirzes arī pulcina samērā lielu dalībnieku skaitu.

Nākotne

Ievirzes un programma ir mainījušās pēc laiku apstākļiem un dalībnieku pieprasījumiem. Ir sportots, ir adīti cimdi, ir cepts un vārīts, ir rakstīti tautastēpi, ir virpots, ir koklēts un dziedāts, ir taisītas pastalas, ir griezti kā stikli tā koki, ir pārrunāts gandrīz viss, ko var iedomāties, bet vēl arvien dalībnieku interese neizsīkst.

Tā kā katru gadu vēl arvien piedalās cilvēki pirmo reizi, tad liekas, ka interese par 3x3 būs arī vēl nākotnē. Tie dalībnieki, kuŗi piedalījušies vairākas reizes, mēdz nometnē atgriezties un satikt tur paziņas un draugus no iepriekšējiem gadiem, kā arī iegūt jaunas zināšanas.

Ir piedalījušies cilvēki, kuŗi nerunā latviski. Ir izteiktas domas, ka tiem varētu būt pašiem sava ievirze, kuŗā tie papildinātu savas zināšanas par Latviju un tās kultūru. Tas arī varētu veicināt viņu atbalstu kā Latvijai tā arī pašu bērnu latviskai izglītībai.

Nopietni jāpiestrādā pie pusaudžu un studentu piesaistīšanu 3x3 nometnei.

Saredzama sadarbība ar dažādām organizācijām, kuŗas vēlas rīkot savas intereses seminārus kā daļu no 3x3 nometnes, piemēram, latviešu skolu skolotāji, tautasdeju apvienība, utt. Tas varētu nākt par labu kā 3x3 tā arī šādai organizācijai. Organizāciju biedri arī aktīvi

piedalītos 3x3 programmās un 3x3 dalībniekiem būtu iespēja piedalīties organizāciju sastādītās nodarbībās. Pēc piedzīvojumiem 3x3 nometnē organizāciju biedri atgrieztos uz nakošām 3x3 nometnēm.

Izplatot 3x3 nometnes mērķus un gaisotni vēl plašākai sabiedrībai var apstiprināt nometnes pastāvēšanu un nodot tās veidošanu un vadīšanu nākamām paaudzēm.

Ieva S. Džonsona (Johnson)
3x3 *Garezerā* nometnes vadītāja

STATISTIKA

- *Garezera* 3x3 nometnes kopējais dalībnieku skaits ir 3200
- Šo skaitu veidojuši 1189 cilvēki
- Piedalījušies 854 pieaugušie, no tiem 313 vīriešu un 541 sieviete.
- Piedalījušies 345 bērni.
- 421 cilvēks nometnē piedalījies kā vieninieks.
- 768 cilvēki nometnē piedalījušies kopā ar kādu ģimenes locekli.
- Piedalījušās 288 ģimenes.

<i>Reizes nometnē</i>	<i>dalībnieki</i>	<i>Reizes nometnē</i>	<i>dalībnieki</i>
1	579	10	9
2	218	11	5
3	134	12	3
4	61	13	10
5	62	14	5
6	40	15	8
7	26	16	1
8	17	17	1
9	13		

- 264 dalībnieki no 10 citām zemēm

Kanada	201	Argentīna	1
Latvija	35	Anglija	1
Vācija	10	Francija	1
Austrālija	9	Izraēla	1
Zviedrija	4	Meksika	1

- 925 dalībnieki no 26 Amerikas štatiem

Štats dalībnieki

Mičigāna 244

Ilinoja 150

Ohio 99

Viskonsina 86

Indiāna 62

Minesota 59

Ņujorka 44

Ņudžersija 35

Merilande 26

Kalifornija 25

Masačūseta 20

Pensilvānija 18

Džordžija 12

Nebraska 11

Oregona 9

Kolorado 8

Florida 8

Konektikuta 8

Virdžīnija 7

Kentukija 5

Ziemeļkarolina 4

Teksasa 4

Vašingtona 2

Rodailanda 2

Aiova 1

Arizona 1

Vašingtona D.C. 1

ASV RIETUMKRASTĀ

Trīsreiztrīs nometnes ASV Rietumkrastā bijušas sešas. Pirmās divas 1982. un 1983. gadā bija Feltonā, Ziemeļkalifornijā un tās vadīja Ivars Mičuls no Dienvidkalifornijas. Pēdējās četras bija Rietumkrasta Latviešu izglītības centrā Šeltonā, Vašingtonā. Par pirmajām četrām nometnēm nekādu informāciju vai statistiku neesmu saņēmusi, kaut gan esmu kontaktējusi abus to vadītājus. Tātad statistika tikai par 1987. un 1988. gada nometnēm.

Īpatnības

Rietumkrasta Latviešu izglītības centrā, sākot ar 1985. gadu mājvietu atrada 3x3. Abas pirmās nometnes vadīja Dace Garūta no Portlandes, Oregonā ar palidzi Birutu Zommeri, un pēdējas divas Rīta Petričeka no Menloparka, Ziemeļkalifornijā ar vietnieci Birutu Zommeri un palidzi Dzidru Upāni. Ar nelielu svārstību nometnēs darbojās šādas ievirzes ar labi kvalificētiem vadītājiem: folklorā, latviešu valoda, literatūra, politika, žurnālistika, fotografija, rotkalšana, prievīšu aušana, podniecība, teātris, un latviskā virtuve. Bija paredzēta būvniecības ievirze, kas uzceltu malkas šķūni, taču tā nerealizējās.

Pirmajā nometnē 1985. gadā piedalījās 23 dalībnieki, taču jau otrā nometnē 1986. gadā to skaits bija 32. Šo nometni kuplināja lietuviešu lektors Vladys Šakalis ar stāstījumu par savu gandrīz neiespējamo izbēgšanu no Padomju Savienības, un Alfrēds Stinkuls, kas no Padomijas bija izkļuvis gluži legāli pavisam nesen, taču ne bez grūtībām. Abās pirmajās nometnēs sarīkoja Jāņu svinēšanu ar priekšnesumiem un vakariņām plašākai latviešu sabiedrībai.

Pirmo reizi 3x3 nometnē 1987. gadā bija ievirze angļu valodā *Latvian Heritage* un bērnu nodarbības kā latviešu, tā arī angļu valodā, ko atkārtoja 1988. gadā. Trīsreiztrīs 1987 visu nometnes laiku bija Gvido Augusta grafikas un Alfrēda Stinkula fotografiju izstādes. Atzīmējām Kronvaldu Aša un Zigfrīda Meierovica simtgades un neizpalika arī Jāņu svinēšana, jo nometne iekrita vasaras saulgriežu laikā. Piedalījās 54 dalībnieki.

Rietumkrasta 3x3 1988. gadā dalībnieku vidū pirmo reizi bija di-

vas veselās ģimeņu vienības, kā arī divas ģimenes, kurās bija pārstāvētas visas trīs paaudzes. Liekas, beidzot mērķis bija sasniegts: latviešu ģimenes atradušas ceļu pareizā laikā uz šo skaisto, brīnišķīgo vietu, ko paši esam pirkuši un izveidojuši. Sienas greznoja Dainas Dagnijas gleznas, kas deva nometnei savdabīgu gaisotni, un rudens tuvums pamudināja uz Mārtiņu svinēšanu ar puzuriem, buķeriem un Mārtiņu gaili. Piedalījās 66 dalībnieki.

Šajā gadā daudz laika un uzmanības bija jāveltī pārmaiņām okupētajā Latvijā, kas notika neticamā ātrumā. Rezultātā nometnes dalībnieki nosūtīja rezolūciju PBLA vadībai ar saviem ieteikumiem.

Statistika

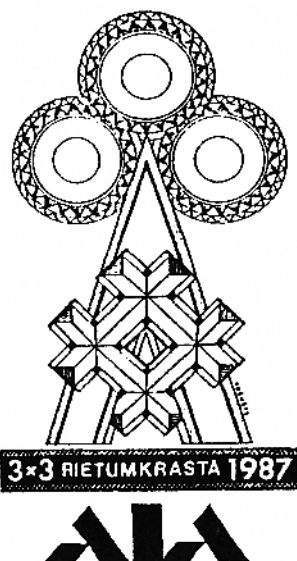
Dalībnieku dzīves vietas

Gads	Vieta	Skaits
1987	Vašingtona	56
	Oregona	9
1988	Ziemeļkalifornija	36
	Dienvīdkalifornija	35
	Minesota	1
	Ņūdžersija	1
	Ņujorka	1
	Masačuseta	1
	Kanada	1
	Zviedrija	1
	Austrālija	2
Kopā:		144

Dalībnieku dzimumi un vecumi

Sievietes	Virieši	Bērni	Pieaugušie
93	51	17	127

Kā rāda statistika, nometnēs bija ļoti liels kā sieviešu tā arī pieaugušo pārsvars. Nākamajai – 1989. gada nometnei vadītāju atrast nevarēja un tādēļ nometnes plānošana vispār neiesākās. Liekās, ka interese par 3x3 ASV Rietumkrastā bija saplākusi.

*Zīmes autors
Gvido Augusts*

Rita Petričeka
Rietumkrasta 3x3 1987 & 1988 vadītāja

AUSTRĀLIJĀ

Katru gadu Austrālija ievada visas 3x3 kustības darbības gadu. 1997. gada janvārī svinam 15. Austrālijas 3x3 un augustā *Gar-ezerā*, ASV notiks simtā pasaules 3x3.

Kas tad ir radījis un uzturējis šo īpatnējo kustību tik ilgus gadus? Kas turpina pulcināt latviešus vairākās rietumu mītnes zemēs un arī Latvijā ar nemazinātu sparū?

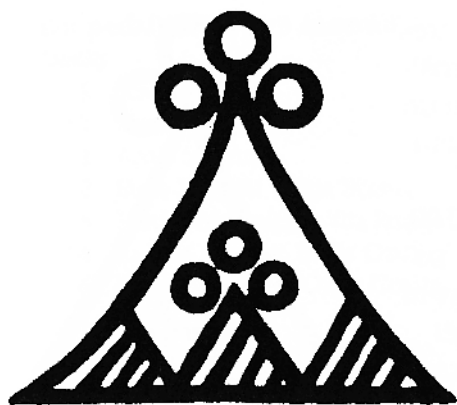
Milzu nopelns, protams, ir kustības radītājai un virzītājai Ligai Ruperi, kuŗa saredzēja nepiepildītu vajadzību nopietnai un intensīvai latvietības izkopšanai, katru gadu tiekoties uz latvisku nedēļu vairāku paaudžu pulkā. Taču kustību attīstīja lielais un atsaucīgais 3x3 vadītāju un dalībnieku pulks; mēs visi, kas esam piedalījušies kādā 3x3, esam līdzveidotāji.

Tieši šī „aktīvā piedalīšanās” ir tā, kas visspilgtāk raksturo 3x3 nozīmi un vērtību latvietības izkopšanā. Dziesmu svētki un Kultūras dienas pulcē latviešus, bet tur daudzi piedalās tikai kā pasīvi skatītāji un klausītāji – toties 3x3 uzsvēŗ darbošanos un domu apmaiņu aktīvā, iesaistošā un draudzīgā vidē. 3x3 gaisotnē nav viegli būt vientuļam vai garlaikotam!

Austrālijas 3x3 īpatnības

Katras zemes 3x3 ir izaugušas ar savām īpatnībām:

- Musu dalībnieku skaits ir stipri mazāks nekā Amerikas un Latvijas 3x3 un tikai pāris reižu esam pārsnieguši 100 dalībnieku skaitu. Toties, tas ļauj mums tikties kā lielai ģimenei jeb saimei, un attīstīt tuvāku savstarpēju pazišanos un īstu „tu draudzību”. Arī tos, kas ierodas pirmo reizi, ātri vien iekļauj šīs saimes draudzīgajā lokā.
- Katru gadu mainās 3x3 vieta un vadītāji, un tā mūsu programmas ir bijušas ļoti dažādas. Arī laika gaitā tās ir mainījušās, atspoguļojot maiņas gan dalībnieku sastāvā un interesēs, gan Latvijas politiskajos un vietējās latviešu sabiedrības apstākļos.
- Viss tas ir pierakstīts *Tauriķī*. Katru gadu tas iznāk ik ritu un 3x3 brokastis bez tā nemaz nav iedomājamas. *Tauriķa* rakstu, grafiskā

1983

KANBERĀ

14 vairāk nekā 10 reizi, un Ivars Apelis ir piedalījies visās 15 3x3! Ir manāma tendence, ka ģimenes ar bērniem 3x3 pavada tos gadus, kad bērni ir pamatskolas vecumā un vairs nepiedalās pēc tam, kad bērni sāk iet Vasaras vidusskolā. Tas ir ļoti saprotami un varbūt neizbēgami, bet tomēr žēl, ka vecāku interese apsīkst, un ka bērnu interese par 3x3 neatsākas pēc Vasaras vidusskolas beigšanas. Varbūt visvājāk mums veicies tieši ar jauniešu piesaistišana, kaut gan pūles tam ir veltītas.

Nākotne

Kādas tad ir 3x3 izredzes un iespējas nākotnē? Vajadzība un interese, liekas, neapsīks, ne Latvijā, ne mītnes zemēs, un Austrālijā pat varētu pieaugt. Kaut gan lielajās Austrālijas pilsētās Kultūras dienu sarīkošana būs iespējama, un vietējais apmeklētāju skaits vēl apmierinošs, mazākajos centros tā vairs nav. Iespējams, ka drīz Austrālijā Kultūras dienas nenotiks katru gadu. Toties 3x3 varētu piedāvāt alternatīvu ik gada tikšanos visai Austrālijas latviešu sabiedrībai, kādā centrālā vietā (piemēram, Kanberas tuvumā). Pie tam vēl tādu, kur vairākas pa-

un tehniskā sagatavošanā piedalās daudzi 3x3 dalībnieki – un tas jau sen guvis pelnītu atzinību kā visplašākais, visrēgulārākais un visskaistākais 3x3 izdevums pasaulē!

Statistika

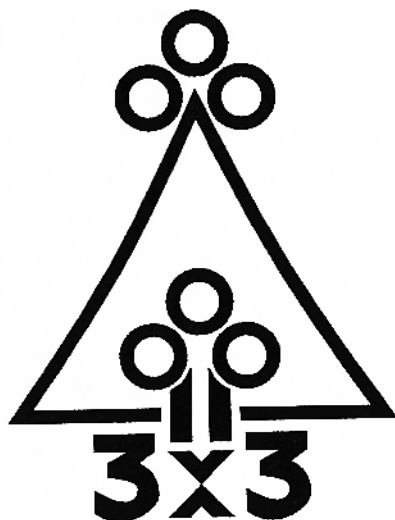
Austrālijas 15 3x3 kopējais dalībnieku skaits ir 1187, kas sadalās šādi – 660 sieviešu/meiteņu un 527 vīrieši/zēni; 334 bērni un 853 pieaugušie. Šo skaitu veidojuši 482 cilvēki, no kuriem 239 ir piedalījušies tikai vienreiz, bet 160 piedalījušies vairāk nekā trīs reizes, 61 vairāk nekā piecas reizes,

audzes var aktīvi dalīties kopējās interesēs, zināšanās un mākās, tā nodrošinot latviskā mantojuma saglabāšanu un turpināšanu vismaz vēl vienas paaudzes ilgumā.

Atzīmējot 3x3 šī gada 15. un 100. jubileju, pateiksimies Dievam par pagātnē sasniegto, bet vēl vairāk lūgšim Dieva svetību 3x3 darbam nākotnē!

Arnis Sikсна

3x3 Austrālijā padomes priekšsēdis
publicēts *Tauriķi* 1997. g. 2. janvārī

*Zīmes autore
Astra Lāce*

3x3 Austrālijā vietas, vadītāji un dalībnieku skaits

<i>Gads</i>	<i>Vieta</i>	<i>Vadītāji</i>	<i>Dalībnieki</i>
1983	Kanbera	Viesturs Karnups	88
1984	Melburna	Artūrs Eglājs	109
1985	Lonsestona	Juris Rungis	42
1986	Perta	Andra Kina	69
1987	Adelaide	Inta & Juris Skābes, Mikelis Dancis	96
1988	Sidneja	Andrejs Upenieks	106
1989	Brisbane	Arnis & Māra Siksnas	79
1990	Melburna	Uldis Ozoliņš	95
1991	Kanbera	Juris Rungis, Andrejs Upenieks	74
1992	Adelaide	Inta & Juris Skābes	86
1993	Sidneja	Dzintra Briede, Maruta Karnupa	49
1994	Brisbane	Arnis & Māra Siksnas	40
1995	Melburna	Anita Andersona	99
1996	Kanbera	Ruta Ošiņa, Ivars Apelis	69
1997	Adelaide	Andis & Rudīte Bērziņi	86
	KOPĀ		1187

Cik reižu pedalijušies 3x3 Austrālijā

Cik Skatīts

15	1	Ivars Apelis
14	1	Anita Apele
13	1	Arnis Sikсна
12	2	Jānis Dūšelis, Māra Sikсна
11	5	Mirdza Muižniece, Vita Ruņģe, Juris Ruņģis, Jānis Silinš, Aristīds Vīgners
10	4	Ausma Medne, Uldis Ozoliņš, Sane Upeniece, Andrejs Upenieks
9	4	Dagnija Grešte, Ojārs Grešte, Sarma Jopsona, Sarma Upeniece
8	1	Olga Peļša
7	9	Edgars Grešte, Elvira Latiņa, Valters Mednis, Gunārs Nāgels, Gunta Rasmane, Inese Rone, Māra Ruņģe, Ilze Tomasa, Eduards Voitkunsč
6	8	Anita Andersona, Baiba Harringtona, Pēteris Kļaviņš (jun), Pēteris Kļaviņš (sen), Gunta Pārupeč, Inta Skābe, Juris Skābe, Aleksandrs Zariņšč
5	25	
4	41	
3	58	
2	83	
1	239	
KOPĀ	482	

Dalībnieku dzīves vietas

<i>Gads</i>	<i>Vieta</i>	<i>Kopa</i>	<i>ACT</i>	<i>NSW</i>	<i>Vic</i>	<i>SA</i>	<i>WA</i>	<i>Qld</i>	<i>Tas</i>	<i>Latvija</i>	<i>Citur</i>
1983	Kanbera	88	10	40	6	8	15	4	—	—	5
1984	Melburna	109	9	40	26	7	10	10	—	—	7
1985	Lonsestona	42	6	24	—	4	—	2	3	—	3
1986	Perta	69	—	20	4	11	29	—	—	—	5
1987	Adelaide	96	2	33	8	31	9	3	2	—	8
1988	Sidneja	106	3	70	3	16	3	6	1	—	4
1989	Brisbane	79	1	33	4	5	6	19	1	8	2
1990	Melburna	95	—	38	31	12	1	—	—	11	2
1991	Kanbera	74	1	55	3	5	4	2	1	3	—
1992	Adelaide	86	—	16	17	41	2	4	—	6	—
1993	Sidneja	49	1	25	4	4	2	1	—	10	2
1994	Brisbane	40	—	13	9	3	—	12	1	2	—
1995	Melburna	99	—	12	67	5	—	7	—	7	1
1996	Kanbera	69	3	30	25	4	—	7	—	—	—
1997	Adelaide	86	—	12	40	22	—	7	3	2	—
	KOPĀ	1187	36	461	247	178	81	84	12	49	39

Dalībnieku dzimumi un vecumi

Gads	Vieta	Kopā	Sievietes	Virieši	Bērni	Pieaugušie
1983	Kanbera	88	49	39	28	60
1984	Melburna	109	59	50	32	77
1985	Lonsestona	42	19	23	11	31
1986	Perta	69	36	33	14	55
1987	Adelaide	96	47	49	29	67
1988	Sidneja	106	59	47	37	69
1989	Brisbane	79	41	38	12	67
1990	Melburna	95	51	44	28	67
1991	Kanbera	74	42	32	19	55
1992	Adelaide	86	52	34	24	62
1993	Sidneja	49	24	25	2	47
1994	Brisbane	40	25	15	3	37
1995	Melburna	99	58	41	41	58
1996	Kanbera	69	43	26	25	44
1997	Adelaide	86	55	31	29	57
	KOPĀ	1187	660	527	334	853

Tauriķa galva sākot ar 1984. gadu. Autors Džems Krīvs.

Tauriķa galva Lonsestonas noietnē 1985. gadā. Autors Džems Krīvs.

LATVIEŠU TAUTAS AUGSTSKOLĀ ABRENĒ, FRANCIJĀ

Droši vien daudzi vēl atcerēsies Latviešu tautas augstskolu *Abrene*, kas atradās kādā Francijas pili, Loāras upes ielejā. *Abrenes* pastāvēšanas laikā, no 1987. līdz 1995. gadam tur norisinājās četras 3x3 nometnes.

Atskatoties uz šīm nometnēm, nāk prātā daudzas spilgtas atmiņas par ievērojamiem trimdas un Latvijas latviešiem, kuŗi tajās piedalījās. Nāk arī prātā tas, cik svarīga bija *Abrene* kā forums, kur Latvijas trešās atmodas laikā trimdas un Latvijas latvieši varēja sastapties un viens no otra mācīties.

Īpatnības

3x3 nometnes *Abrenē* izcēlās ar to, ka tajās pulcējās latvieši no ļoti daudzām pasaules zemēm: Latvijas, Francijas, Vācijas, Zviedrijas, Anglijas, Itālijas, Igaunijas, Amerikas, Kanadas un Austrālijas. Dalībnieku skaits no dzimtenes pastāvīgi auga, līdz kamēr pēdējā nometnē ieradās veseli divi autobusi no Latvijas! Tas liecināja ne tikai par to, ka 3x3 nometne bija svarīgs pasākums šiem cilvēkiem, bet arī par to, ka *Abrene* pati viņus pievilka kā latviešu „atbalsta punkts” ārzemēs.

Īpatnēji šajās nometnēs bija arī tas, ka dalībnieki varēja nedaudz iepazīties ar vietējās zemes kultūru, piemēram, braucot ekskursijās uz citām pilīm, pat viesojoties pie vietējiem vīndarīem. Neparasti bija arī tas, ka vienā 3x3 nometnē (1991. gadā) paralēli risinājās 3x3 un *Abrenes* Vasaras skola. Daļa sarīkojumu bija kopīgi, tā maksimāli iesaistot visas paaudzes.

Statistika

Interesanti, kā gadu gaitā 3x3 dalībnieku skaits *Abrenē* auga. Ja 1988. un 1989. gadā katrā nometnē bija ap 60 dalībnieku, tad 1991. gadā

bija 76 un 1992. gadā jau 96. Šķiet, ka dalībnieku interesi saistīja gan ļoti aktuālie temati, gan ievērojamie lektori. (Ja sarakstā kāds lektors nav minēts, lūdzam piedošanu, jo ne vienmēr vairs ir pieejama pilnīga informācija par katru nometni.)

1988. gadā ilggadīgais Minsteres Latviešu ģimnazijas skolotājs Mārtiņš Zandbergs vadīja nometni ar virstematu *Latgale*. Lekcijas lasīja un diskusijas vadīja Paulis Kļaviņš, monsiņors A. Brumanis, Alberts Spoģis, Austris Grasis, Dr. Jānis Trapāns, Dr. Ģirts Zēgners, Jānis Kramēns un Anna Kļaviņa. Notika arī rotkalšana Lilitas Spures vadībā, podniecība Margas Slejas vadībā un aušana A. Budiņas vadībā.

1989. gadā, kad tautas atmoda gāja plašumā un arvien biežāk skanēja prasība par Latvijas pilnīgo neatkarību, nometni vadīja politiskais aktivists Dr. Ģirts Zēgners ar virstematu *Trīs latviešu tautas atmodas*. Lekcijas lasīja vai diskusijas vadīja Ausma Medne, Dr. Līga Ruperte, Austris Grasis, Dr. Jānis Trapāns, Valdis Turīns, Paulis Kļaviņš, kā arī Kārlis Vahšteins no Latvijas Radio un Viola Lāzo no Latvijas Televīzijas. Šoreiz notika arī vitrāžas ievirze (Tenis Grasis), rotkalšana (Kārlis Uskalis), koklēšana un tautisko cimdu adīšana (Ilze Kļaviņa), bērnu mākslas nodarbības (Inta Grase), un mēbeļu restaurēšana (Pēteris Priedītis).

1991. gadā 3x3 nometne notika tikai dažas dienas pirms Latvijas neatkarības atgūšanas. Nometni vadīja žurnāliste I. Cāzere, un tās virstemats bija *Latvija šodien un rīt: valsts politiskā, sabiedriskā un kultūrālā attīstība*. Ievirzes un diskusijas vadīja Odisejs Kostanda, Romualds Ražuks, Ingūna Ebela, Leons Briedis, Māra Mellēna, Dr. Jānis Trapāns, Egīls Levits, Austris Grasis, Freds Launags, Ādolfs Sprūdžs un Dr. Ģirts Zēgners. Rotkalšanas meistars šoreiz bija Jānis Brants, bet vitrāžas speciālists, Tenis Grasis. Notika arī dziedāšana Austrā Graša vadībā un franču valodas īskursi Ilzes Tērmanes vadībā.

1992. gadā I. Cāzere vadīja pēdējo 3x3 nometni *Abrenē*. Šoreiz ar referātiem piedalījās Augstākās Padomes deputāti Odisejs Kostanda un Valentīna Zeile, kā arī redaktore Elita Veidemane, uzņēmējs Jānis Gobiņš, un folkloristi Māra Mellēna un Austris Grasis. Choreografe Sniedze Grinberga mācīja tautasdejas un tautas mūzikas instrumentu meistars Māris Jansons vadīja instrumentu darināšanas ievirzi (un

patiešām, nedēļas laikā bija izgatavotas vairākas kokles!). Šoreiz viens no savdabīgākajiem sarīkojumiem bija veltīts senajai kurzemnieku kolonijai, Gambijai. Ēdām vakariņas Gambijas gaumē, redzējām Gambijas diapozitīvus, dzirdējām gambiešu mūziku. Citu dienu bija arī izbraukums pa apkārtnējām pilim un vietējo vīnu garšošana.

Abrenes 3x3 padomē darbojās Rasma Trapāne, Iveta Āva-Kramēna, Dr. Līga Ruperte, Lauma Zvidriņa, Austris Grasis, Dr. Ģirts Zēgners un Ivars Graudums.

Nākotne

Latviešu tautas augstskolas bijušais valdes priekšsēdis Austris Grasis, kuŗš ir piedalījies ne tikai visās 3x3 nometnēs *Abrenē*, bet arī pāri par 20 3x3 nometnēs citās zemēs, ir pārliecināts, ka 3x3 nometnes šobrīd ir svarīgākais trimdas latviešu pasākums. Svarīgi tāpēc, ka šeit pulcējas latvieši no dažādām valstīm un dažādām paaudzēm, kuŗi vēlas nostiprināt un paplašināt savas latviskās zināšanas un likt tās lietā ikdienā. Arī svarīgi tāpēc, ka šeit cilvēkiem ir iespēja vienas nedēļas laikā apgūt vispusīgas zināšanas par latvietību, piemēram, sākot jau no rīta kādā teorētiskā ievirzē un turpinot pēcpusdienā kādā praktiskā ievirzē un turpinot vēl līdz vēlam vakaram ar dziedāšanu, rotaļām vai pārrunām. Arī svarīgi tāpēc, ka cilvēkiem no Latvijas ir dota iespēja izrauties no savas, bieži vien nomācošās, ikdienas, un citā vidē iepazīties ar atšķirīgu pieredzi un domāšanas veidu.

Skaidrs, ka arī tagad tādas 3x3 nometnes *Abrenē* būtu ļoti vēlamas un vajadzīgas. Diemžēl, 3x3 *Abrenē* vairs nebūs, jo nav vairs pašas *Abrenes*.

I. Cāzere, A. Grasis

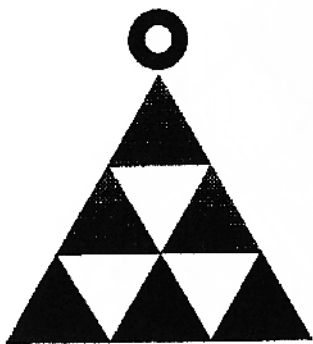
LATVIJĀ

Trīsreiztrīs nometnes Latvijā notiek jau kopš 1990. gada, un tajās kopīgais dalībnieku skaits pārsniedz 2700. Šajā laikā ir notikušas šādas nometnes:

<i>Gads</i>	<i>Vieta un rajons</i>	<i>Dalībnieku skaits</i>
1990.	Madlienā, Ogres rajonā	270
1991.	Kaucmindē, Bauskas rajonā	225
1992.	Engurē, Tukuma rajonā	220
1992.	Višķos, Daugavpils rajonā	270
1993.	Salā, Jēkabpils rajonā	214
1993.	Pāvilostā, Liepājas rajonā	235
1994.	Mežciemā, Daugavpils rajonā	220
1994.	Vaidavā, Valmieras rajonā	210
1995.	Alsungā, Kuldīgas rajonā	200
1995.	Salacgrīvā, Limbažu rajonā	252
1996.	Viļakā, Balvu rajonā	212
1996.	Jelgavā, Jelgavas rajonā	200

1997. gada vasarā nometnes plānotas Gaujienā, Alūksnes rajonā, un Stiklos, Ventspils rajonā. Gadu vēlāk tās iecerētas Adamovā un Mazsalacā. Ieviesusies kārtība, ka katru gadu viena nometne ir Kurzemē vai Zemgalē, bet otra – Vidzemē vai Latgalē. Pagaidām nometnes neatkārto vienā vietā, bet pēc kādiem desmit gadiem tā varētu atgriezties vietā, kur jau agrāk notikusi.

3x3 kustības vadība Latvijā ir 3x3 padomes rokās, un tā ir daļa no globālās 3x3 kustības, ko koordinē PBLA Izglītības padome. Padomi Latvijā vada Jānis Gulbis, viņa vietniece ir Inese Krūmiņa, bet padomes locekļi ir pagājušo gadu nometņu vadītāji un galvenie darbinieki, kā arī nākamā gada nometņu rīkotāji: Silvija Andersone, Inta Baltgalve, Ivars Briedis, Ligita Gaile, Anna Gobzeme, Dzintra Kolkovska, Līga Kozlovska, Jānis Krūmiņš, Anna Rasa, Ilze Reizniece, Dzintra Zvejniece, Jānis Žugovs, kā arī 3x3 programmas vadītāji Līga Ruperte no ASV, 3x3 Austrālijā padomes priekšsēdis Arnis Siksnā un Latvijas 3x3 ārzemju kasieris un administrātors Arnolds Ru-

**3x3
MADLIENĀ
1990**

perts. isi darbinieki piedalās darbā brīvprātīgi. Neviens darbinieks nav atmaksāts.

Kad 1990. gadā notika pirmā 3x3 nometne, padomju režīma iespaidā bija ierobežota vietējo iedzīvotāju piedalīšanās. No pirmajām nometnēm bija mazāka atbalss, mazākas atskaņas. Vēlākās nometnes ne tikvien kalpoja pašu dalībnieku ierosināšanai, bet deva impulsu arī vietējai videi. Dalībnieki un rīkotāji sāka apzināties, ko veikt un veidot. Plašāks cilvēku apjoms ir smēlies idejas no nometnes, kuŗā viņi ir piedalījušies.

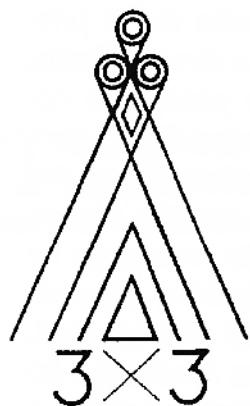
Pie 3x3 četriem pamatmērķiem: latvisko zinību paplašināšanu, latviskās kopības sajūtas veicināšanu, latviskās draudzības sekmēšanu un latvisko ģimeņu stiprināšanu, Latvijā klāt nācis piektais – latviskas kultūrvides attīstīšana.

Dažādās daiļamatniecības nozarēs un citur bez speciālistiem no ārpusē iesaista arī vietējos meistaros.

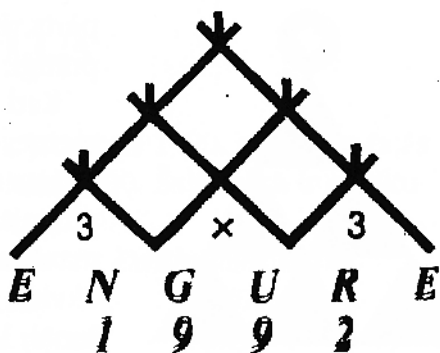
Nometņu populāritāte ir ļoti liela. Sarunās ar nākamās nometņu veidotājiem un vietējo pašpārvaldi tagad jau parādās zināšanas un izpratne par 3x3. To var vērot arī no vēstulēm, kuŗās ir izteikta interese piedalīties. Tādas pienāk no visas Latvijas.

Diemžēl to skaits, kuŗi vēlētos piedalīties nometnēs, tālu pārsniedz vietu skaitu, jāizdara izlase. Rodas runas, ka nometnes ir kļuvušas par elitārām. Tas tomēr nav tiesa. Nometņu dalībniekus pieņem, lietojot atlases principus. Viens no tiem ir jautājums, vai tā būs pirmā reize. Vismaz pusei dalībnieku vajadzētu nometnē būt pirmo reizi. Otrs princips, no kuŗienes. No vienas vietas parasti neņem vairāk par vienu ģimeni. Izvēlas tos, kuŗi piēteikušies pirmie, kā arī izvērtē potenciālo dalībnieku motivāciju – jāpēc vēlas piedalīties nometnē.

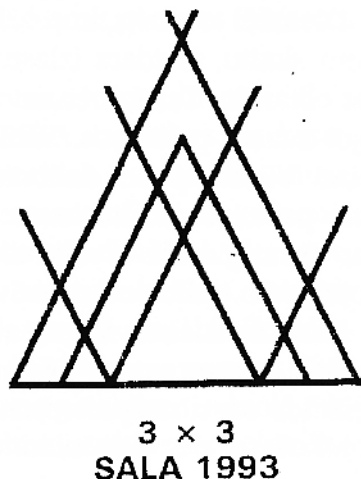
Labākos meistaros gan aicina atkārtoti, jo viņi ir parādījuši savas spējas. Atlases un izvēles metodes tomēr nenovērš to, ka atraidītie neizrāda savu neapmierinātību, tāpēc rodas valodas par elitārismu, nolūkošanu pēc deguniem utt.

VIŠKOS

Katrai nometnei tomēr vajadzīgs pieredzējis kodols, kas turpina tradīcijas. Tā kā atsaucība ir liela, svarīgs ir jautājums, vai nepaplašināt aktivitātes, nepalielināt ikgadējo nometņu skaitu. Inese Krūmiņa domā, ka šeit ir ierobežojumi, ko grūti būs pārvarēt. Viens no tiem ir kvalificētu lektoru skaits, otrs – naudas jautājums, jo Latvijas dalībnieki sedz tikai pusi no izdevumiem, pārējais jāsedz rietumniekiem. Ģimenes maksā tikai par četriem locekļiem, bērniem ir pusceņa.

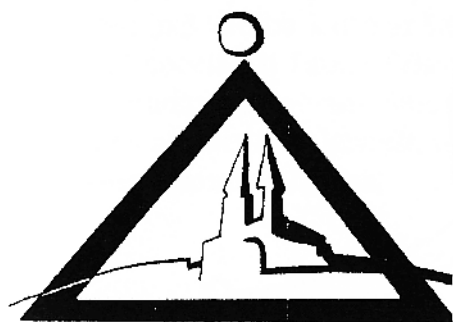

3x3
Salacgrīva
1995

Pagājušā gada nometnē uzturēšanās izmaksāja 38–39 Ls par vienu cilvēku. Ārzemju latvieši ne tikai sedz lielu daļu no nometņu izdevumiem, bet arī ziedo līdzekļus ģimenēm Latvijā, kuņas grib piedalīties. Ir arī bijis pašvaldību un PBLA atbalsts.

Šodien 3x3 padome strādā ar līdzekļiem, ko nopelnīja pirmās nometnes. Vēlākās nometnēs atlikuma nav bijis.

Par nometņu plānošanu un organizāciju gādā padome, kas sanāk

3x3 ♦ VIĻAKA ♦ 1996

3x3, JELGAVA, 1996

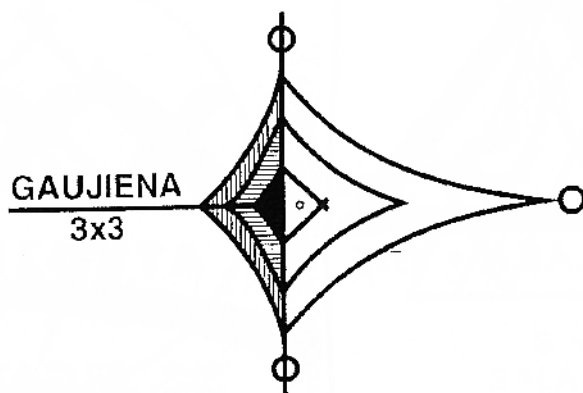
uz astoņām sēdēm gadā. Padome meklē jaunu nometņu vietas, seko katras nometnes sagatavošanas gaitai, palīdz un atbalsta. Tā rūpējas, lai noturētos 3x3 nometņu līmenis.

Kāds ir labums no šīm nometnēm plašākai sabiedrībai? Viens no svarīgākajiem ir Ģimenes atbalsta koordinācijas centrs (ĢAKC), kas izveidojies 3x3 ierosmē. Ģimeņu seminārs ir tradicionāls nometnes ievirzes temats, ko vada Līga Ruperte un Māra Tupese. Tas ir vajadzīgs un populārs temats Latvijā. Par ĢAKC darbību ziņas sniedz citi raksti šajā *Foruma* numurā.

Vairākos apvidos 3x3 nometņu „veterāni” sākuši veidot paši savas nometnes un sanāksmes par specifiskām un vispārējām temām, visumā sekojot 3x3 paraugam. Šī rosme un pašdarbība iet plašumā, cilvēki mācās paši atrisināt savas apkārtnes problēmas, lietā liekot 3x3 nometnēs gūto pieredzi.

Tā kā 3x3 kustībai joprojām ir daudz lielāks pieprasījums nekā piedāvājums, rīkotāji lielu vēribu nevelta reklāmai. Rēgulāra informācija parādās žurnālā *Skola un ģimene*, citur parādās īsi paziņojumi. Rakstus par nometni raksta paši rīkotāji, ievieto arī ziņas rajona avīzēs, kuŗas parasti ir atsaucīgas.

Inese Krūmiņa iesaistījusies 3x3 kustībā jau no pašas pirmās nometnes un gandrīz visās ir piedalījusies. Krūmiņu ģimenei 3x3 ir kļuvusi par dzīves sastāvdaļu. Kopā ar savu vīru Jāni viņi vadīs nākamgada nometni Gaujienā, bet iepriekšējos gados ir vadījuši no-

metnes Salā un Salacgrīvā. Krūmiņu ģimenē aug pieci bērni: Ingus ir 16 gadu vecs, Jānis – 14, Kārlis – 10, Baiba – 9, bet mazais Eduards – 5. Viņš ir 3x3 nometņu laiku bērns, Madlienas stārķu atnests. Bērni nometņu pieredzē daudz ieguvuši, vērtē Inese, viņi tur ir atraduši varēšanas prieku un pašapziņu, drošāku un brīvāku uzvedību sabiedrībā. Inese Kaucmindes 3x3 nometnē pie Liliņas Treimanis iemācījusies aust jostas. Tā kā viņai ļoti interesē arhαιoloģija, viņa kļuvusi par rakstu speciālisti un ir izveidojusi savu mācekļu pulciņu jostu aušanas mākslā.

3x3 kustība Latvijā ir ieguvusi cilvēku interesi. Dalībnieki atkārtoti grib braukt uz nometnēm. Atpakaļ vēl labā gaisotne, kas nometnēs izveidojas. Dalībnieki atrod, ka var būt savā draudzībā lieli, labi, mīļi, var to ņemt un dot, cits citu bagātinot. Tā ir viendabīga saite, kas rodas dalībnieku starpā, kas pārvar ikdienā uzceltās sabiedrības barjeras.

Nozīmīga un svarīga ir cilvēku paturēšana pie latvietības. Cilvēki atklāj, ka tā jākopj, arī dzīvojot Latvijā. Šajās nometnēs izveidotās programmas ir labs, koncentrēts veids, kā to ierosināt, likt cilvēkam domāt par to, apzināties tās nozīmi savā dzīvē.

3x3 ir kā grūdiens cilvēkam uz ilgāku laiku, ko daži izjūt pat tik stipri, ka paši sāk neatkarīgi darboties. No PBLA budžeta dod naudu, lai katrā 3x3 nometnē varētu piedalīties arī dažas ģimenes no Krievijas latviešiem. Interese radās spontāni, tad uz laiku līdzdalības iespējas traucēja jautājums, kas isti pārstāv Krievijas latviešus, bet tagad šo jautājumu 3x3 vadība kārtā ar Latvijas vēstniecības Maskavā latviešu diasporas speciālisti Laumu Vlasovu. Ar viņas palīdzību šī gada nometnēs ieradās, piemēram, Sibīrijas latviešu ģimenes. Nometnēs sāk iesaistīties arī Lietuvas latvieši, un ir cerības, ka Gaujienas nometnē piedalīsies Igaunijas latvieši.

O.Celle, I.Krūmiņa

Publicēts *PBLA Forumā* 1996. g. novembrī

ZVIEDRIJĀ

Pirmā 3x3 nometne Zviedrijā notika 1985. gadā Vāddö tautas augstskolā Māra Slokenberga vadībā. Viņa vadībā 3x3 nometnes notika vēl 1987., 1988. un 1990. gadā. Lielais dalībnieku skaits, 68 dalībnieki pirmajā nometnē, deva arī labāku iespēju daudzpusīgai programai un brīvai izvēlei atrast sev piemērotas nodarbības.

Pēdējā 3x3 nometne notika 1991. gadā lauku vidē Talbijā (Talby) Imanta Eiches vadībā. Dalībnieku skaits tagad bija mazinājies, tikai 29 dalībnieki. Jau otro gadu pēc kārtas ievērojams skaits bija no Latvijas, jo atgūtā brīvība tagad deva iespēju latviešiem dzimtenē brīvi ceļot. Tā kā atstatums starp Latviju un Zviedriju nav liels, tad ceļošana no abām zemēm ir ļoti dzīva, kas iespaido Zviedrijas latviešu dalībnieku skaitu.

Īpatnības

Nometnes vienmēr notikušas skaistā lauku vidē, vasaras labākajos mēnešos, kad saule vēl augstu pie debesīm, un šie gaļie pēcpusdienas cēlieni atļauj priecāties līdz vēlam saules rietam. Tas arī dod iespēju dalībniekiem labāk iepazīties savā starpā. Zviedrija ir raksturīga ar savām īsām vasaras naktīm. Nometņu mērķis ir veicināt latviskās zināšanas un tās iegūst ar saistošiem referātiem un semināriem gan Latvijas vēsturē, literatūrā un valodas kopšanā, gan arī ar citām praktiskām nodarbībām latviešu etnografijā.

Pirmo 3x3 nometni 1985. gadā atklāja Līga Ruperte, kas arī vadīja semināru *Latviskā identitāte*. Politiskos seminārus vadīja ZLCP politiskie vadītāji Imants Freimanis un Gunārs Pāvuls. Praktiskā darba ievirzes bijua tautisko rotu kalšana K.Uskala un Vilņa Granta vadībā, kur kala Nameja gredzenus, saktas un citas etnografiskas rotas. Astrīda Terina ar ceptiem speķa pirāgiem, ūdens kliņģeriem un citiem latviskiem ēdieniem iepazīstināja dalībniekus ar latviskas virtuves kulinārām īpašībām. Lai nepaliktu iepakaļ arī moderniem tehniskiem sasniegumiem, tad Andrejs Straubergs iepazīstināja dalībniekus ar skaitļotājiem, kur varēja vingrināties uz tiem un izmantot skaitļotāja bezgala iespējas. Vēsturnieks Uldis Ģērmanis jau piedalījās pirmajā 3x3 nometnē un pē-

dējā apgaismoja politisko stāvokli Latvijā ar savu humoru un asprātību. Vēstures seminārā Kārlis Kangeris deva pārskatu par Vācu okupācijas laiku un arhīviem un kāda informācija tur atrodama. Valodas seminārā vadītājas bija Baiba Kangere un Valentīna Lasmane, kuŗa arī stāstīja par savu grāmatu *Pāri jūrai*. Pēdējo nometni apciemoja Rīgas pilsētas galva Andris Teikmanis, un referēja par tematu *Rīga šodien*.

1990. gadā par jautribu un saviesīgo dzīvi gādāja pazīstamais aktieris un dziedātājs Edgars Liepiņš un skaistuma karaliene Kristīne Lipiņa no Rīgas. Viņu motto dziesmām bija „Vis, ko spēj dzīve dot, Ir tam, kas mīlēt prot”. Edžs bija liels sēņotājs, kas agri rītā izstaigāja mežus un brokastīs cienāja ar paša salasītām ceptām sēnēm. 1991. gada nometnē par mūziku gādāja Edgars un Aldis no Liepājas bijušās grupas *Credo*. Bungu un ģitāras mūzika skanēja pāri Talbijas pļāvām un mežiem. Par dalībnieku labsajūtu gādāja virtuves saimnieces, kas mūs baroja ar latviskiem un starptautiskiem ēdieniem.

Nobeigums

Pateicoties Māŗa Slokenberga entuziasmam šis 3x3 nometnes varēja notikt Zviedrijā. Šis nometnes bija svarīgas, lai varētu atrast savu identitāti un iepazīties ar latviešu tradīcijām un kultūru.

Pēdējās divās nometnēs dalībnieku skaits no Latvijas bija samērā liels un tas deva iespēju tuvāk iepazīties brīvās pasaules latviešiem ar bijušiem aiz dzelzs aizkara latviešiem.

Tā kā Latvija ir tik tuva un samērā viegli sasniedzama, tad no Zviedrijas latviešu viedokļa 3x3 nometnēm Latvijā ir lielāka nozīme, jo tur jaunieši var pulcēties no visiem kontinentiem un labāk iepazīt dzimteni.

Beidzot gribu pateikties visiem, kas palīdzēja rīkot šo pēdējo nometni, it sevišķi Ievai Zālītei, kas veltīja tik lielas pūles šīs nometnes darbībā.

Pārfrazējot Edgara Liepiņa *Dziesmu veltītu 3x3 nometnei Siguldā*, varētu nobeigt šo pārskatu šādi:

*Te allaž ir jautri, Un viesu te daudz,
Un visi šo vietu Par Talbiju sauc.*

Imants Eiche

(Pēdējās Zviedrijas nometnes vadītājs)

Vienas dalībnieces īsa „dienas grāmata” par *3x3 nometni Talbijā - 91.*

Pirmdiena, 1. jūlijs

Pirmās vakariņas notika plkst. 18.00. Pēc tam uzvilkām karogu, ar ko arī Imants Eiche atklāja nometni. Tad arī pirmo reizi dzirdējām mūsu mūzikantu spēli. Vakars pagāja svinot Imantus un dzerto alu.

Otrdiena, 2. jūlijs

Pēc brokastīm braucām uz Eskilstūnu. Ar mākslas mūzeju un Rādemaheres smēdēm mūs iepazīstināja Diāna Krūmiņa. Pēc eksotiskā „lunča” smēdēs ekskursija turpinājās Turshellā, kur apskatījām senlaiku ēkas, baznīcu, bibliotēku un blusu tirgu. Pēc vakariņām – Valentīnas Lasmanes referāts *Pāri jūrai.*

Trešdiena, 3. jūlijs

Rīta cēlienā Baibas un Kārļa Kangeru referāti par valodu un vēsturi. Pēc agrām pusdienām – izbrauciens uz Millesgarden. Zigrīda Runce, kuŗa sešus gadus kārtojusi Karla Millesa arhīvu, pastāstīja mums par viņa dzīvi un darbību. Vakarpusē – Rīgas pilsētas Tautas deputātu padomes priekšsēdētāja Andŗa Teikmaņa stāstījums *Rīga šodien.* Pēc tam – ikvakara alus dzeršana un danči mūzikas pavadījumā.

Ceturtdiena, 4. jūlijs

Priekšpusdienā – turpinājums Baibas un Kārļa referātiem. Fantastiskas pusdienas (cepta vista un saldējums)!!! Pēcpusdienā – bērniem pelde jaukā ezeriņā, kuŗš izskatās kā laipna acs meŗa ielokā. Imants Gross stāstīja par Latvijas pārstāvniecības darbību Zviedrijā. Vēlāk interesenti noskatījās Z. Vidņa filmas. Gaidītais rotkalis Vilnis Grants tomēr neatbrauca. Mūzika neskanēja tāpēc, ka *Liepājas Prāģeŗi* bija pilsētā.

Piektdien, 5. jūlijs

Daŗas entuziastes mācās taisīt Nameja gredzenu, un kāda dabas miŗotāja (Lidijas tantes personā) sameklēja meŗā pa ērcei. Bērniem kārtējā pelde ezerā. Pēc vakariņām vēsturnieka Ulŗa Ģermaņa lekcija par blēdiŗanos. Pēc pusnakts jaunieŗi (izņemot Lidijas un Martas tanti un bērņus) deŗoja un dziedāja latvieŗu dziesmas.

Sestdiena, 6. jūlijs

Rīta pusē rotu kalŗšanas nodarbības sudrabā un vienlaicīgi Baibas un Kārļa lekcijas. Vēlāk notiek mājas uzkopŗšana, pucēŗšanās, pīrāgu cepŗšana. Bērņiem – atkal peldēŗšanās. 17.00 Imants atklāja atvadu zaŗumballi ar viesiem. Ieva arī atbraukusi ar savu meitīņu Pēŗtu. Mūzika un deŗas lidz rītam.

